

Čís. 17290.

Nejde o žalobu podanou k vyřízení odporu podle § 231, odst. 2, ex. ř., opírá-li se o jiný právní důvod, než byl uplatňován v odporu podaném při rozvrhovém roku. K této okolnosti jest přihlížeti z úřední moci.

(Rozh. ze dne 3. května 1939, Rv I 2335/38.)

Při roku k rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti přiklepnuté Jaroslavu F. podal žalobce odpor proti příkázání pohledávky žalované v mezích úvěrního prohlášení, zjištěného kaučním zástavním právem pro žalovanou pod pol. C 6, a odůvodnil jej tím, že pohledávka není přesně zjištěna, nýbrž pouze úvěrním prohlášením a listinou o zřízení jistoty, a dále, že z předloženého originálu konta je zřejmé, že dluh náleží pouze Marii K., nikoliv Josefu K. Rozvrhovým usnesením byl žalobce odkázán na pořad práva s tím, aby do jednoho měsíce po doručení tohoto soudu osvědčil exekučnímu soudu, že zahájil spor. Žalobce tvrdí, že příkázání pohledávky žalované se nestalo po právu, neboť, pokud se týče Josefa K., nevznikla platně proti němu žalovaná pohledávka, aniž zástavní právo na jeho ideální polovině sub C 6 zjištěné, dále, že žalovaná vede saldokonto pouze na jméno Marie K., což jest fingoáno, jelikož Josefu K. jako členu žalované spořitelny nemohla býti zápůjčka poskytnuta. Žalující strana se proto domáhá výroku, že zástavní právo pro úvěrní pohledávání žalované pod pol. C 6 vázne neplatně stran poloviny nemovitostí patřivší Josefu K., že žalované nepřisluší právo na uspokojení její pohledávky z výtěžku této poloviny nemovitostí Josefu K. patřivší v mezích zástavního práva pod pol. C 6 váznoucího a že žalobci se přikazuje z nejvyššího podání za jednu polovinu Josefu K. patřivší celá jeho pohledávka tak, jak byla přihlášena k rozvrhovému roku. Prv ý s o u d zamítl žalobu. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žaloba, o kterou v souzeném případě šlo, je žalobou o provedení odporu podle § 231, odst. 2, ex. ř. To plyne jednak z jejího označení a z jejího odstavce I., v němž se dovolává usnesení exekučního soudu, jímž byla žalující strana se svým odporem proti příkázání částky 29.680 K 65 h žalované spořitelně na její vykonatelnou pohledávku 40.720 K podle § 231 ex. ř. odkázána na pořad práva, jednak ze žalobního návrhu, podle něhož se žalující strana domáhá výroku, že žalované nepřisluší právo na uspokojení její pohledávky z dražebního výtěžku za polovinu vydražených nemovitostí patřivší Josefu K. a že se žalující straně z nejvyššího podání za tuto polovinu nemovitostí přikazuje celá její pohledávka, jak ji přihlásila k rozvrhovému roku, po případě aby

exekuční soud co do dražebního výtěžku za onu polovinu nemovitostí nařídil nový rozvrhový rok (§ 233 ex. ř.). Podle § 213 ex. ř. mohou proti tomu, aby se při rozvrhu nejvyššího podání přihlíželo k nárokům, které byly přihlášeny nebo které lze seznati z veřejných knih, ze zájemních nebo jiných exekučních spisů, proti výši částek požadovaných na jistinu a příslušenství a proti pořadí žádanému pro jednotlivé pohledávky vznést odpor všichni oprávnění, kteří se dostavili k rozvrhovému roku a na jejichž nároky by se mohlo dostat z dražebního výtěžku, kdyby popírané právo bylo vypuštěno. Soudce, který řídí jednání, má pokud možno býti nápomocen, aby se dosáhlo shody; nedosáhne-li se takové shody, má pak všechny okolnosti, které jsou pro rozhodnutí soudu rozhodující, objasnit slyšením přítomných osob, které jsou tímto odporem dotčeny. Z toho nutně plyne, že účastníci jsou povinni přednésti exekučnímu soudci všechny tyto rozhodující skutkové okolnosti. Závisí-li rozhodnutí o odporu na vyšetření a zjištění sporných skutkových okolností, má exekuční soudce podle § 231, odst. 1, ex. ř. odkázati vyřízení odporu na pořad práva. V rozvrhovém řízení nemají býti jen přijímány odpory, nýbrž soudce, který řídí jednání, má zpravidla o podaných odporech také rozhodnouti a nemá je odkazovati na pořad práva, jde-li pouze o sporné otázky právní a nikoliv o vyšetření a zjištění sporných okolností skutkových. Sporné řízení, které jest zahájiti k provedení odporu, je v odstavci 2 § 231 ex. ř. označeno jako »řízení, jehož jest třeba k vyřízení odporu«. Tím je určen účel a obsah žaloby, jež má sloužiti k vyřízení odporu nevyřízeného exekučním soudem pro naskytnuvší se sporné skutkové okolnosti, jež je nutno teprve vyšetřiti a zjistiti. Nepřidrží-li se žaloba tohoto svého účelu a opírá-li se zejména o jiný právní důvod, než byl uplatňován v odporu podaném při rozvrhovém roku, nelze ji pokládati za žalobu podanou k vyřízení odporu ve smyslu § 231, odst. 2, ex. ř. a nelze se jejími vývody věcně zabývati. To plyne i z ustanovení § 234 ex. ř., podle něhož nelze při vyřízení rekursu proti rozvrhovému usnesení přihlížeti k důvodům odporu, které mohly býti uplatněny podáním odporu, ale při rozvrhovém roku nebyly předneseny. Toto ustanovení platí obdobně i pro žaloby podle § 231, odst. 2, ex. ř. (srv. rozhodnutí čis. 8874, 9770 Sb. n. s.). V souzeném případě opírá žalující družstvo žalobu k provedení odporu o to, že příkázání částky 29.680 K 65 h žalované spořitelně na její pohledávku v mezích kauční hypoteky se nestalo po právu, ježto prý, — alespoň pokud jde o povinného Josefa K. —, nevznikla proti němu žalované spořitelně platně pohledávka; Josef K. byl prý již před zápisem dotčené kauční hypoteky členem výboru žalované spořitelny a v té vlastnosti nemohl se vzhledem k ustanovení § 7, odst. 2, zákona č. 302/1920 Sb. z. a n. státi platně dlužníkem spořitelny, a to ani dlužníkem zástavním. V dalším žalobním přednesu poukazovalo pak žalující družstvo na to, že neodpovídá skutečnosti tvrzení žalované spořitelny při rozvrhovém roku, že zapůjčila určité částky ke konversi původních hypotekárních dluhů pouze povinné Marii K., manželce Josefa K., nýbrž že ve skuteč-

nosti byly zápůjčky alespoň co do poloviny celé pohledávky žalované spořitelny poskytnuty členu jejího výboru Josefu K., a jestliže spořitelna vede saldokonto pouze na jméno Marie K., je to prý jednání fingované, kterým žalovaná chtěla obejít shora uvedený zákonný předpis o nepřipustnosti poskytování zápůjček členu spořitelního výboru. Proto je prý zástavní právo podle úvěrního prohlášení pod pol. C 6 na polovině nemovitostí patřivší Josefu K. vloženo neplatně a nemůže k němu při rozvrhu býti přihlédnuto. Při rozvrhování roku odůvodnilo však žalující družstvo podaný odpor proti příkázání zmíněné částky žalované spořitelně tím, že pohledávka není přesně zjištěna, nýbrž pouze úvěrním prohlášením a listinou o zřízení jistoty, a dále že z předloženého originálu konta je zřejmé, že dluh náleží pouze Marii K., nikoliv Josefu K. Z toho je viděti, že se žaloba opírá o docela jiné důvody, než byly uplatňovány při rozvrhovém roku, takže ji podle toho, co shora uvedeno, nelze pokládati za žalobu podanou k vyřízení odporu ve smyslu § 231, odst. 2, ex. ř. Nižší soudy měly proto žalobu již z tohoto důvodu zamítnouti a neměly se jejími vývody věcně zabývati, třebaže žalovaná spořitelna nevznesla v tom směru žádných námitek, neboť k uvedené okolnosti jest přihlížeti z úřadu.

Čís. 17291.

Prohlášení žalobcovo o částečném zpětvzetí žaloby učiněné teprve v dovolacím řízení (došlé soudu v den doručení rozsudku odvolacího soudu) nemá vlivu na otázku přípustnosti dovolání.

(Rozh. ze dne 5. května 1939, Rv I 1/39.)

Počáním ze dne 8. září 1938, opatřeným podpisem právního zástupce, prohlásil žalobce, že se vzdal nároku na zaplacení částky 440 K 10 h a že omezuje proto žalobu na 7.000 K s příslušenstvím. Toto podání došlo soudu dne 9. září 1938, t. j. téhož dne, kdy byl doručen stranám rozsudek odvolacího soudu.

Nejvyšší soud nevyhověv dovolání uvážil o přípustnosti dovolání se zřetelem na obmezení žaloby na částku 7.000 K v

d ů v o d e c h :

Žalobcovo oznámení ze dne 8. září 1938 došlo k soudu dne 9. září 1938, tedy téhož dne, kdy byl rozsudek odvolacího soudu doručen oběma stranám. Nemá právního účinku v otázce přípustnosti dovolání. Omezení žaloby není v podstatě nic jiného než částečné zpětvzetí žaloby, jež podle § 237 c. ř. s. je bez odpůrcova svolení dovoleno jen do počátku prvního roku a jestliže se žalovaný k němu nedostavil, také ještě při něm. Zřekne-li se žalobce zároveň svého nároku, může býti žaloba